

רקוויאם לקונספציה האיראנית של נתניהו: 2009-2019

כאשר הקים נתניהו את ממשלתו בשנת 2009, לפני למעלה מ-10 שנים, ידעו גופי המודיעין והביטחון בישראל כי איראן עוסקת בפיתוח יכולת גרעינית צבאית. איראן החלה בפרויקט הגרעיני שלה עשר שנים ויותר לפני כן, במסגרת מדינות מכוונת מצדה להגביר את כוחה והשפעתה במזרח התיכון ולהגן על עצמה ממדינות שכנות ואויבים פוטנציאלים. בעשור הראשון שלאחר המהפכה האיסלמית ותפיסת השלטון על ידי גורמי הדת הפונדמנטליסטים, האייתוללות, בשנת 1979, חוותה איראן מלחמה קשה מול עיראק, מלחמה שיזמה עיראק, שבה נפגעה איראן קשה, כמיליון הרוגים ופצועים ונזק של עשרות מיליארדי דולרים.

איראן יצאה בעקבות זאת לפרויקט הגרעין שלה; כדי להרתיע מדינות שכנות ואחרות, לחזק את דימויה כמדינה בעלת כוח והשפעה במזרח התיכון שהשפעתה מגיעה למדינות השכנות, שבהן חיים עשרות מיליוני שיעים, שגם עליהם התיימרה להגן ולשמור על האינטרס שלהם. דבר אחד אפשר להגיד בברור: לא היה כל קשר בין פרויקט הגרעין האיראני, כשיצא לדרך, לבין ישראל.

אמנם המשטר האוטוקרטי האיסלמי היה עוין לישראל מיומו הראשון, כפי שהיה עוין לארצות הברית, שתי הידידות המובהקות של המשטר הקודם של השאה שהופל. המשטר האיראני תמך באופן טבעי בתנועה הפלסטינית, מה שכמובן החריף את עוינותו ואת התבטאויותיו נגד ישראל.

ניסיונות חשאים ונקודתיים לפגוע ולעכב את פרויקט הגרעין האיראני נעשו מצד ישראל עוד לפני שנת 2009. אבל הם נעשו בפרופיל נמוך, ללא חשיפה תקשורתית. גם ניסיונות אלו יתכן והיו שגויים, שהרי הם הגבירו את האיבה מצד איראן ואת הרצון לנקמה. נקמה של אויב רחוק מאד הנמצא במרחק 1000-1500 ק"מ מגבול ישראל, שפרויקט הגרעין שלו אינו מכוון נגדה. הרי ניתן היה להניח לאמריקאים, לסעודים, לסוכנות לאנרגיה אטומית של האו"ם ולשאר מדינות העולם לעסוק בעצירת איראן ולא להתייצב בקדמת הבמה בנושא שאינו משמעותי כל כך לישראל.

שכן, כבר אז כידוע היתה לישראל יכולת גרעינית משמעותית, כולל יכולת מכה שניה, שהפכו כל איום אפשרי של איראן הגרעינית על ישראל לאפשרות קלושה מאד.

נתניהו, מיומו הראשון, הפך את איראן לאויב המסוכן ביותר של ישראל ואת פרויקט הגרעין האיראני לסכנה הקיומית הממשית ביותר על עצם קיומה. והוא עשה זאת בכל כוחו הרטורי, שהוא כידוע בלתי מבוטל ואף לא ההסתפק בכך.

כבר בשנים 2010-2012, יחד עם אהוד ברק לצדו כשר ביטחון, ניסה בשלוש הזדמנויות שונות לבצע תקיפה נגד מתקנים איראנים שבהם פותח הפרויקט הגרעיני. היו מספר אנשים מפוכחים בצמרת הביטחונית, שעמדו בפרץ ומנעו איוולת זאת שהיתה מביאה אסון כבד וחסר תקדים עלי ישראל, איוולת שלא היתה מונעת אלא רק דוחה את פרויקט הגרעין האיראני. לאחר שנכשלו הניסיונות לתקוף את איראן, הגביר נתניהו את מאמציו הדיפלומטים לסכל את פרויקט הגרעין האיראני. עשרות פעמים הופיע בפורומים בינלאומיים והתריע, בכישרון רב ומעל כל במה. על הסכנה הקיומית של הפרויקט הזה לישראל, שכל מי שמתעלם ממנו ממשך את מסורת מדיניות הפיוס נגד הנאצים של שנת 1938. וכך הפכו ישראל ואיראן, בכוונת מכוון של נתניהו ולאור הצלחת הפרויקט ההסברתי שלו, לשני אויבים מושבעים הנצבים אחד מול השני, שמי מהם שיהסס ברגע האמת, אחת גורלו להיות מושמד. או כל לפחות נשמעו הדברים על פי נתניהו. אלו היו כמובן דברים חסרי שחר, אבל ככל שהתמיד נתניהו במסע יחסי הציבור שלו חובק העולם, כך הפכה נבואתו, שהיתה מופרכת ביסודה, למעין נבואה שמגשימה את עצמה; שהרי גם נבואות חסרות שחר, אם חוזרים עליהן מספיק פעמים, ועוד מאיימים בפעולות צבאיות לסכל אותן, יכולות בסופו של דבר להתגשם. עליית מדרגה נוספת במסע המסוכן של נתניהו היתה בניסיונו למנוע את ההסכם הבינלאומי שנתחם בין איראן למעצמות הגדולות בשנת 2015, שהביא לפגיעה קשה ביחסי ישראל ארה"ב, למרות שנכשל. ההסכם כידוע הסיג והקפיא את פרויקט הגרעין האיראני לשנים רבות ופתח פתח לצעד מפייס כלפי איראן, שאמור היה להוביל לדעיכה סופית של פרויקט הגרעין שלה. בחירתו של דונלד טראמפ ותחילת כהונתו בשנת 2017 הביאה למהלך הבא של נתניהו שהפעם צלח, פרישה של ארצות הברית מהסכם הגרעין עם איראן ואיום על כל ההישגים שהסכם זה הוליד. בשנתיים האחרונות עלה ממד נוסף ומסוכן לעימות בין ישראל לאיראן, ניסיון של ישראל להסיג את הכוחות האיראנים, הפרוסים בסוריה ועיראק, חזרה לאיראן, וזאת בעשרות תקיפות של יחידות צבאיות הנתמכות על ידי איראן או תקיפה ישירה של כוחות איראנים בסוריה ועיראק, מאות ק"מ מגבול ישראל. הציבור בארץ הגיב בדרך כלל בסיפוק על ההצלחות הצבאיות הללו, של המודיעין וחיל האוויר הישראלי, אות לעליונות הישראלית ועל נחיתותה של איראן, שסופגת מכות מדי שבוע, מושפלת בפרהסיה ולא יכולה להגן על עצמה ולהגיב מול ישראל. הציבור כידוע גם לא בא חשבון עם נתניהו על העשור האבוד, שירד לטמיון, שבו ניתן היה להגיע להסכם שלום עם הרשות הפלסטינית, לפתור אחת ולתמיד את הבעיה הפלסטינית ובכך

לאיין ולייתר את הסכסוך עם איראן, שאין לו קיום כאשר נפתר הסכסוך בין ישראל לפלסטינים.

הדוקטרינה הזאת של נתניהו שכמעט לא היה ערעור עליה בדעת הקהל הישראלי הולכם ומתמוטטת לנגד עינינו בשבועות האחרונים ומותירה את ישראל כשחקן בודד מול איראן, ללא הגנה מספקת, כך מסתבר, כאשר לאיראנים יש את כל הסיבות שבעולם, שנתן לה נתניהו בעשור האחרון, להיפרע מישראל ולהשיב לה כגמולה.

וכך קורסת הקונספציה של האיום הקיומי של הגרעין האיראני ושל הקואליציה שנועדה לכאורה לנטרל אותו, של ארצות הברית, ישראל והמדינות הסוניות המתונות. טראמפ מבקש להגיע להסדר עם איראן, בניגוד לעמדת נתניהו. גם הסעודים בודקים אפשרות זאת. ואף אחד בישראל, אומת הסטארט אפ, האפליקציות המדהימות וגאוני תורת המשחקים, לא קם ושואל: אם לאמריקאים מותר והסעודים שוקלים, למה לכל הרוחות, אין אנו שואפים להגיע להסדר עם איראן?

ולפתע איראן מתגלית כמעצמה של נשק קונבנציונלי, מעצמת של טילי שיוט, מטוסים ללא טיס ורחפנים שהרסו בתוך דקות מחצית מתשתית הזיקוק של סעודיה בלי שסעודיה או ארצות הברית יכלו למנוע את ההתקפה או שוקלות בכלל להגיב על הפרובוקציה הזאת. ההפך הוא הנכון, הן מחפשות פתרון מדיני שיתאם את האינטרסים שלהם ושל איראן. איראן עכשו, של שלהי שנת 2019, היא אכן איום קיומי פוטנציאלי על ישראל, כפי שטען נתניהו בשנת 2009 ומי שהביא למצב דברים זה עכשו, בעשר שנים של מהלכי איוולת ויוהרה, הוא אותו בנימין נתניהו, שמיהר לכנס את הקבינט הבטחוני באישון לילה לגייס מיליארדי \$ להגנה מפני המתקפה האיראנית שבפתח וקורא להקמת ממשלת אחדות כדי לעמוד בפרץ; מפני סכנה שלא היתה כמותה מאז אוקטובר 1973 או שמא מאי 1948. והאיום הוא מנשק קונבנציונלי, ללא כל קשר לפרויקט הגרעין שמולו כיוון נתניהו את מירב מאמציו בעשור האחרון.

זו המורשת האמיתית של נתניהו ועליה הוא יצטרך בבוא היום לתת את הדין כמו כל אזרחי ישראל שאפשרו לו זאת. ורק ניתן לקוות שרק הדין יינתן ולא ישולם המחיר. זו הקונספציה המופרכת והשקרית שאיש אחד שתל בדעת הקהל בארץ וגם בממסד הבטחוני והצבאי. זו הקונספציה שקמה על יוצרה ועלינו.